

Richtinggevend kader Veilig en gastvrij voetbal

Voetbal brengt mensen samen en geeft mensen plezier. Betaald voetbal levert een bijdrage aan verbinding, welzijn, educatie en economie. Deze waarden vormen tegelijkertijd de bouwstenen voor de mogelijkheid om, met extra inspanningen, via het voetbal extra waarde te creëren – voetbal als platform. Betaald voetbal moet dan veilig plaatsvinden. Toegankelijkheid en gastvrijheid dragen bij aan veilig betaald voetbal. In dit richtinggevend kader staan de dromen, waarden en ambities voor veilig, toegankelijk en gastvrij voetbal.

Waarom dit kader?

Het 'Kader voor beleid: Voetbal en Veiligheid' is in 2011 opgesteld met daarin de ambitie voor normalisatie in het voetbal door het uitbannen van relschoppers via een dadergerichte aanpak. Supporters zouden – in het verlengde daarvan – minder last hebben van generieke maatregelen.

In 2015 werd geconstateerd dat het 'Kader voor beleid: Voetbal en Veiligheid' nog onvoldoende leidde tot een afname van het aantal incidenten in het voetbal. Het plan 'Toegankelijk, gastvrij en veilig voetbal 2020' werd opgesteld om hierin verandering te brengen. Dit plan bestaat uit twee randvoorwaarden (betrekken supporters en regierol gemeenten) en drie speerpunten, namelijk de persoonsgerichte aanpak, gastheerschap en 'safety'. De uitvoering van dit plan heeft bijgedragen aan een afname van het aantal ernstige incidenten en een verdere normalisatie. De uitvoering van het plan is in 2020 afgerond met de constatering dat blijvende aandacht voor de randvoorwaarden en speerpunten nodig is¹.

Door de landelijke en lokale voetbalpartners is de wens uitgesproken een vervolg te geven aan de aanpak die vanaf 2011 is gestart. Het uitgangspunt daarbij is het formuleren van de gezamenlijke waarden en ambities in dit richtinggevend kader. Op basis van ambities en waarden wordt tevens een programmaplan voor de komende jaren (2021-2025) opgesteld. Het richtinggevend kader is een door de landelijke en lokale voetbalpartners gedragen document. In dit kader staan - zonder uitputtend te zijn - de randvoorwaarden, gedeelde waarden en ambities voor veilig en gastvrij voetbal. Het gaat vooral over wat betrokken partijen met elkaar gaan doen om veilig en gastvrij voetbal te blijven garanderen. Hoe we onze in dit kader beschreven ambitie willen bereiken, is uitgewerkt in het meerjarig programmaplan, jaarlijks uitgewerkt in een actieplan. Deze werkwijze van abstract naar concreet via een (tijdloos) richtinggevend kader, een meerjarenprogramma op hoofdlijnen en jaarlijkse actieplannen geeft flexibiliteit om in te kunnen spelen op maatschappelijke ontwikkelingen.

Wat zijn onze waarden?

Veilig en gastvrij voetbal betekent dat voetbal toegankelijk is en iedereen zich welkom voelt in en om het stadion. Voetbal is inclusief en vervult maatschappelijk gezien een belangrijke rol vanuit een positieve sportbeleving. Betaald voetbal levert een bijdrage aan verbinding, welzijn, educatie en economie. Veiligheid is een onmisbare voorwaarde om dit mogelijk te maken. Iedereen moet veilig naar een voetbalwedstrijd kunnen gaan. Bij een sportieve beleving hoort geen (grootschalig) politie-optreden. Deze gedeelde

¹ Zie oa rapporten auditteam voetbal en veiligheid en jaarverslagen van de politie. [Publicaties Auditteam Voetbal en Veiligheid: rapporten | Voetbalvandalisme | Rijksoverheid.nl](#); [Voetbalvandalisme | politie.nl](#)

waarden klinken wellicht logisch, maar de ervaring leert dat continue aandacht nodig is om de waarden uit te dragen.

Wat is onze ambitie?

Voetbal is voor iedereen. Wekelijks zijn velen betrokken om van de betaald voetbalwedstrijden een feest te maken. Bezoekers kunnen onbelemmerd genieten van de grootste sport in ons land. Dat is de ambitie voor veilig en gastvrij voetbal.

Elke supporter moet zich welkom voelen voor-, tijdens- en na voetbalwedstrijden en in alle delen van het stadion: van kidsclub tot skybox en van het bezoekersvak tot invalidensector. Het bezoeken van wedstrijden is laagdrempelig en toegankelijk voor iedereen. Alle wedstrijden worden gespeeld in veilige stadions die dankzij een goede infrastructuur goed bereikbaar zijn. Supporters van verschillende clubs kunnen naast elkaar op de tribune naar een wedstrijd kijken. Tegelijkertijd worden individuen die zich schuldig maken aan wangedrag gestraft en uitgesloten.

Alle partners zetten zich, samen met de supporters, in voor het tegengaan van inbreuken op de (rechts)orde. Als er desondanks incidenten plaatsvinden, dan ondervinden de daders de gevolgen daarvan. Supporters zijn betrokken bij de organisatie van wedstrijden. Een integrale ketenbenadering is de basis voor realisatie van een veilig, toegankelijk en gastvrij voetbal. Hierbij wordt de verbinding tussen alle partijen op zowel nationaal, als lokaal niveau gewaarborgd en waar nodig verbeterd.

Welke voorwaarden zijn nodig om onze ambitie te realiseren?

Samenwerken met vertrouwen

Partners hebben een gezamenlijk belang om zowel lokaal als landelijk het betaald voetbal veilig en gastvrij te laten plaatsvinden. Ieder vanuit een eigen verantwoordelijkheid, op basis van vertrouwen en goede onderlinge communicatie.

Betrokkenheid supporters

Supporters worden landelijk en lokaal betrokken om voetbal veilig en gastvrij te houden. Samenwerking met supporters is een belangrijke voorwaarde om dit voor elkaar te krijgen. Het creëren van wederzijds begrip moet leiden tot gedragen waarden.

Fysieke veiligheid

Stadions in Nederland zijn fysiek veilig en worden regelmatig gecontroleerd op de bouwkundige staat en brandveiligheid. De calamiteitenorganisatie is op orde, er wordt regelmatig geoefend, en *security*maatregelen staan de fysieke veiligheid niet in de weg.

Weerbaarheid

Betaald voetbalorganisaties (bvo's) zijn weerbaar tegen criminele inmenging zoals georganiseerde criminaliteit, oneigenlijke financieringsstromen en ongewenste invloed van harde kernen. Het onderwerp weerbaarheid is voor alle partners bespreekbaar en bvo's zijn baas in eigen huis.

Registratie van incidenten en dadergerichte opvolging

Veilig en gastvrij voetbal wordt bereikt door het voorkomen van ordeverstoringen en het uitsluiten van ordeverstoorders. Wanneer het aantal en impact van de incidenten afneemt of voorkomen wordt, neemt de veiligheid toe. Met op de persoon gerichte maatregelen zijn minder beperkende maatregelen voor goedwillende supporters (de meerderheid) nodig. Om dit te bereiken is het essentieel dat incidenten zorgvuldig

worden geregistreerd, er een persoonsgerichte aanpak bestaat en de veroorzakers van ordeverstoringen dadergericht worden aangepakt. Dit vindt plaats binnen de daarvoor ingerichte juridische kaders, waaronder privacy wet- en regelgeving.

Wie hebben we nodig en hoe gaan we dit organiseren?

Lokaal

Het veilig en gastvrij organiseren van betaald voetbalwedstrijden wordt primair vormgegeven op lokaal niveau en is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van in ieder geval de volgende partijen.

- De betaald voetbalorganisaties (bvo's) zijn verantwoordelijk voor de veiligheidssituatie in het stadion en het bijbehorende terrein. De bvo is vanzelfsprekend primair verantwoordelijk voor toegankelijkheid, gastvrijheid en sfeer bevorderende acties, in samenspraak met supporters;
- Gemeenten hebben de regierol en zijn onder andere verantwoordelijk voor de openbare orde en veiligheid, de bereikbaarheid en de vergunningverlening. Gemeenten ontwikkelen integraal beleid over de positieve sportbeleving en maatschappelijke rol van de plaatselijke bvo;
- De officier van justitie is verantwoordelijk voor de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde;
- De politie is onder gezag van de burgemeester/officier van justitie verantwoordelijk voor de daadwerkelijke handhaving van de rechtsorde en het verlenen van hulp;
- Supporters zijn verantwoordelijk voor het naleven van de huisregels en andere geldende wet- en regelgeving.

De burgemeester overlegt met het Openbaar Ministerie en de politie in de lokale driehoek. Voor betaald voetbal wordt deze driehoek uitgebreid met een vertegenwoordiger van de bvo tot een vierhoek.

Om de regierol goed te vervullen is het wenselijk om deze vierhoek voor te laten bereiden door een lokaal (voetbal)veiligheidsoverleg. Dit overleg wordt voorgezeten door een vertegenwoordiger van de burgemeester of door een speciaal daartoe aangewezen voorzitter.

Landelijk

Op landelijk niveau zorgt de Regiegroep Voetbal en Veiligheid voor de coördinatie van verschillende voetbalveiligheidsvraagstukken en schetst randvoorwaarden om voetbal op een veilige en verantwoorde manier te laten plaatsvinden. De Regiegroep richt zich in het bijzonder op openbare orde en veiligheidsvraagstukken en wordt ondersteund door een expertgroep. Tegelijkertijd kan thematiek die het voetbal raakt, impact of een relatie heeft met voetbal, onderwerp van gesprek zijn. De Regiegroep schetst randvoorwaarden door het opstellen van een door alle voetbalpartners gedragen richtinggevend kader, een meerjarenprogramma en jaarlijkse actieplannen. Waar nodig worden lokale partners ondersteund bij de realisatie van de actieplannen. Alle partijen (politie, Openbaar Ministerie, gemeenten, KNVB, het ministerie van Justitie en Veiligheid) in de Regiegroep vertegenwoordigen een achterban die invloed heeft op de realisatie van veilig en gastvrij voetbal. Het Supporterscollectief Nederland fungeert als klankbordgroep.

Auditteam Voetbal en Veiligheid

Het Auditteam Voetbal en Veiligheid doet feitenonderzoek naar ingrijpende incidenten van voetbal gerelateerd geweld in Nederland, analyseert trends van (uitwassen) van gedrag van voetbalsupporters, en adviseert organisaties over de aanpak van voetbalvandalisme en voetbalgeweld. Het auditteam signaleert trends, monitort en evalueert de voortgang van de realisatie van veilig en gastvrij voetbal, onder meer in de vorm van benchmarks.

Supporters

Supporters zijn zowel landelijk, internationaal en lokaal betrokken bij de realisatie van veilig en gastvrij voetbal. Samenwerking met supporters is een belangrijke voorwaarde. Het creëren van wederzijds begrip moet zorgen tot gedragen waarden. Het is daarom belangrijk dat er zowel landelijk als lokaal dialoog is met de verschillende soorten supportersgroepen.

Internationaal

Er wordt gehandeld in de geest van het verdrag van de Raad van Europa inzake een integrale benadering van veiligheid, beveiliging en gastvrijheid bij voetbalwedstrijden en andere sportevenementen². Nederland (het Europese deel) is aangesloten bij dit verdrag.

² Zie: [wetten.nl - Regeling - Verdrag van de Raad van Europa inzake een integrale benadering van veiligheid en \[...\] bij voetbalwedstrijden en andere sportevenementen, Saint-Denis, 03-07-2016 - BWBV0006615 \(overheid.nl\)](#)